

SAŽETAK PRESUDE

DURIĆ I DRUGI PROTIV BOSNE I HERCEGOVINE OD DANA 20. SIJEČNJA 2015. GODINE ZAHTJEVI BROJ 79867/12, 79873/12, 80027/12, 80203/12 I 115/13

Rok utvrđen planom naknade ratnih šteta po pravomoćnim presudama je prekomjeran

❖ ČINJENICE

Zahtjev Sudu podnijelo je 18 podnositelja koji su državljani Bosne i Hercegovine.

U razdoblju od 1999. do 2008. godine prvostupanjski sud u Banja Luci, donio je presude kojima je Republici Srpskoj naložio isplatu naknade ratne štete podnositeljima. Budući da Republika Srpska nije isplatila naknadu u roku koji je odredio prvostupanjski sud, isti je tijekom 2011. godine donio rješenja o ovrsi radi prisilne naplate dugovanja. Međutim, Republika Srpska navedeno dugovanje nije podmirila. Podnositelji su stoga podnijeli ustavnu tužbu Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. U odnosu na neke od podnositelja Ustavni sud Bosne i Hercegovine je ustanovio kako je došlo do povrede prava na pošteno suđenje i prava na zaštitu prava vlasništva navodeći kako utvrđenje navedenih povreda samo po sebi predstavlja dovoljnu zadovoljštinu. U odnosu na ostale podnositelje, postupak pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine još uvijek traje.

❖ POZADINA SLUČAJA

Budući da je po završetku ratnog stanja u Bosni i Hercegovini došlo do podnošenja velikog broja tužbi radi naknade ratne štete, Republika Srpska donijela je plan naknade ratne štete prema kojemu se naknada isplaćuje u obliku obveznica. Do 2005. godine, doneseno je oko 9.000 presuda kojima je naložena ukupna isplata iznosa od oko 140.000,000 BAM uvećanog za zatezne kamate. Međutim, naknadnom pravnom regulacijom, odgođeno je izvršenje isplate s obrazloženjem kako Republika Srpska nije u mogućnosti podmiriti predmetna dugovanja u predviđenim rokovima zbog porasta javnog duga. Tijekom 2009. godine, donesena je presuda [*Čolić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*](#), koja predstavlja vodeću presudu protiv Bosne i Hercegovine koja se odnosi na pitanje prisilnog izvršenja pravomoćnih domaćih presuda kojima je naložena isplata ratne štete.

U navedenoj presudi Sud je ustanovio kako je došlo do povrede prava na pošteno suđenje i prava na zaštitu prava vlasništva budući da Republika Srpska nije podnositeljima isplatila dugovanja na ime naknade ratne štete. Sud je istaknuo kako visina javnog duga ne može opravdati odlaganje izvršenja cijele skupine pravomoćnih presuda. Radi izvršenja općih mjera određenih u presudi *Čolić i drugi*, donesen je novi plan isplate naknade ratne štete kojim je određen rok od 13 godina u kojemu je Republika Srpska bila dužna izvršiti isplatu. Tijekom 2013. godine, ovaj rok je s predviđenih 13 produžen na 20 godina. Pred domaćim sudovima trenutno je u tijeku oko 3.000 postupaka radi naknade ratne štete.

Podnositelji zahtjeva prigovarali su kako je zbog neizvršenja pravomoćnih sudskih presuda došlo do povrede članka 6. Konvencije i članka 1. Protokola 1. Konvencije.

❖ OCJENA SUDA

U odnosu na članak 6. Konvencije i članak 1. Protokola 1. Konvencije

U konkretnom predmetu, Sud je ispitivao prikladnost novog plana koji se odnosi na pitanje izvršenja pravomoćnih domaćih presuda kojima je Republici Srpskoj naložena isplata naknade ratne štete.

Sud je istaknuo kako je rok od 20 godina u kojemu je Republika Srpska dužna izvršiti isplatu predug, imajući na umu vrijeme koji je već proteklo u odnosu na predmetne presude. Iako je Sud svjestan visine javnog duga i velikog broja presuda kojima se Republika Srpska tereti za isplatu, ističe kako takav argument ne može biti opravdan. Sud smatra kako takva odgoda dužnicima predstavlja individualni i pretjerani teret. Naime, u odnosu na neke od podnositelja, pravomoćnost predmetnih presuda nastupila je prije 13 godina, a još uvijek nije došlo do prisilnog izvršenja istih. Postoji veliki broj osoba koje se nalaze u sličnoj situaciji. Otprilike 400 sličnih zahtjeva podneseno je Sudu.

Slijedom navedenog, Sud je utvrdio kako plan isplate kojim je produljen rok s predviđenih 13 na 20 godina nije u skladu s člankom 6. Konvencije i člankom 1. Protokola 1. Konvencije te kako je stoga došlo do povrede članka 6. Konvencije i članka 1. Protokola 1. Konvencije.

U odnosu na članak 46. Konvencije

Sud je odlučio dati smjernice o pravilnoj implementaciji ove presude. Sud smatra kako Bosna i Hercegovina treba izmijeniti plan isplate na način da propiše razumniji rok u kojemu će podmiriti svoju obvezu. U odnosu na navedeno, Sud je mišljenja kako je rok od prvotno predviđenih 13 godina prikladniji nego 20 godina.

❖ PRAVIČNA NAKNADA

1.000,00 EUR – na ime naknade nematerijalne štete svakom podnositelju pojedinačno;
450,00 EUR – na ime naknade troškova postupka svakom podnositelju pojedinačno

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.